

*Nota waardering van vaste activa
afschrijving en rente 2007*

<u>Inhoud</u>	<u>Pagina</u>
1. Inleiding	2
- Aanleiding	
- Doel	
- Voorschriften	
- Meerjareninvesteringsprogramma	
2. Uitgangspunten en begrippen	4
- Uitgangspunten	
- Enkele belangrijke begrippen	
- Afschrijvingsmethoden	
3. Waarderingsgrondslagen vaste activa	6
- Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	
- Toerekening kosten eigen apparaat	
- Kleinere aanschaffingen	
- Bijdragen van derden	
- Wijziging afschrijvingstermijnen	
4. Afschrijven	9
- Categorieën vaste activa	
- Immateriële vaste activa	
- Materiële vaste activa	
- Financiële vaste activa	
5. Afschrijvingsmethoden en -termijnen	11
- Afschrijvingsmethoden	
- Afschrijvingstermijnen	
- Afschrijving in het eerste jaar	
- Rapportage	
- Restwaarde	
- Verwijderingskosten	
6. Rente	14
- Huidige situatie	
- Toe te rekenen rente eerste en volgende jaren	
- Vaststelling vaste rekenrente	
7. Bouwgrondexploitatie	15
8. Meerjarig onderhoud	16
9. Vrijval kapitaallasten	16
10. Korte samenvatting	17
<u>Bijlage</u>	1 t/m 5
- Overzicht van afschrijvingstermijnen	

Leeswijzer.

In deze notitie worden voorstellen voor beleid weergegeven in de omkaderde tekstvakken.

In de daarvoor opgenomen teksten wordt een onderbouwing gegeven van het betreffende beleidsvoorstel.

1. Inleiding

Aanleiding

- Eens in de vier jaar wordt, op grond van de Verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet, het afschrijvings- en rentebeleid onder de loep genomen en zo nodig geactualiseerd in een notitie. In april 2003 is dit beleid voor de jaren 2003 t/m 2006 door de raad vastgesteld.
- Dit is nodig om in de financiële functie van de gemeente het afschrijvings- en rentebeleid goed ingekaderd te houden.

Doel

- Vastleggen van het te hanteren afschrijvings- en rentebeleid in de begroting en jaarrekening.
- Eens in de 4 jaar (raadsperiode en tijdvak meerjarenraming) de inhoud van deze notitie te evalueren en zo nodig te actualiseren. Zo'n periodieke evaluatie biedt de gelegenheid om:
  - recente ontwikkelingen ter zake in de voorschriften voor begroting en verantwoording daarin te verwerken;
  - ontwikkelingen in wetgeving op het gebied van de jaarverslaglegging daarin op te nemen (denk aan jurisprudentie/uitspraken ondernemingskamer/richtlijnen van de raad voor de jaarverslaglegging en de commissie BBV);
  - de gevolgen van technische en economische ontwikkelingen doorvoeren in de gehanteerde termijnen van afschrijving. Deze ontwikkelingen kunnen immers aanleiding zijn tot herziening daarvan;
  - ontwikkelingen op het gebied van financieel beleid goed ingekaderd houden. Bijvoorbeeld door de verdergaande dynamisering van de financiële functie gaat ook bij gemeenten de balans en daarmee de vermogenspositie een steeds belangrijker rol spelen.

Voorschriften

Bij de beschouwing van alternatieven ten aanzien van afschrijvingen spelen de *algemene eisen*, die worden gesteld aan de financiële verslaglegging (begroting en jaarrekening), een overheersende rol. In de regelgeving worden daarover met name voorschriften gegeven voor de jaarrekening. Deze gelden echter één op één voor de begroting. Gemeenten immers hebben behalve een jaarrekening en jaarverslag (samen de jaarstukken) een openbare begroting. De begrotingscyclus is essentieel voor overheden dit in tegenstelling tot bedrijven. De begroting heeft onder meer een allocatie- en autorisatiefunctie, waardoor de begroting leidend is (ten opzichte van de rekening). Bij de jaarstukken legt het college van b & w verantwoording af aan de raad over de uitvoering van het vastgestelde beleid in de begroting. De relatie tussen de begroting en de jaarstukken krijgt vorm door middel van de identieke opzet van begroting en jaarstukken.

De algemene eisen zijn:

- de verantwoording dient een *getrouw beeld* te geven van het vermogen en het exploitatieresultaat van de gemeente;
- bij de bepaling van het vermogen en het exploitatieresultaat dienen de gehanteerde grondslagen *stelselmatig* te worden toegepast;
- de presentatie van het vermogen en het exploitatieresultaat dient *duidelijk* te zijn;
- bij de waardering van activa dient het *voorzichtigheidsbeginsel* in acht te worden genomen. Afschrijvingstermijnen mogen derhalve niet langer zijn dan bedrijfseconomisch verantwoord is;
- voldaan moet zijn aan het *recognitie beginsel*. Dit beginsel geeft aan wanneer een investering moet worden geactiveerd. In principe mag dit alleen wanneer economische voordelen naar verwachting daarmee worden voortgebracht. Bij gemeenten zou voor vele investeringen activering dan niet zijn toegestaan. Gemeenten investeren in de openbare ruimte ook in bijvoorbeeld wegen, pleinen en parken. Voor deze investeringen vragen gemeenten geen directe prijs aan de gebruikers. Desalniettemin zijn wegen zeer zinvolle investeringen. Gemeenten investeren dus ook in activa die geen opbrengsten genereren, maar wel noodzakelijk zijn (investeringen met een maatschappelijk nut genoemd). Het verdient de voorkeur activa met een maatschappelijk nut niet te activeren.

Indien een gemeente investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut activeert mogen, rekening houdend met de *eigenheid* van gemeenten, reserves erop in mindering worden gebracht en mag er op deze activa extra worden afgeschreven.

Het ontbreken van één stelsel van baten en lasten voor overheden heeft ertoe geleid dat ook in Nederland een stelsel voor gemeenten is voorgeschreven dat is gebaseerd op het stelsel voor het bedrijfsleven. Mede gelet op het bovenvermelde over investeringen met een maatschappelijk nut, is er dus sprake van een aantal substantiële verschillen tussen gemeenten en bedrijven waardoor voor gemeenten een *eigen stelsel* is voorgeschreven in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Er wordt in dit kader gesproken over een *gemodificeerd stelsel van baten en lasten*. Daar wordt wel naar verwezen met de term *eigenheid*;

- rekening houden met het *accrual beginsel*. Dit beginsel schrijft voor dat baten en lasten moeten worden verantwoord in de periode waarop ze betrekking hebben. Op basis van dit beginsel worden investeringen niet ineens in enig jaar verantwoord, maar worden de daaruit voortvloeiende lasten over een aantal jaren uitgesmeerd door middel van afschrijven;
- toepassen van het *matching beginsel*. Ingevolge dit beginsel dienen baten en lasten van een bepaalde activiteit in dezelfde periode te worden verantwoord. Dus niet de baten in het ene jaar en de lasten in het andere. Voor de vaste activa betekent dit dat de afschrijvingen moeten worden toegerekend aan de jaren dat er ook inkomsten worden voortgebracht. Dit geldt met name voor activa waarvan de afschrijvingslasten worden gedekt uit tarieven;
- uitgaan van de *continuïteitsveronderstelling*. Deze grondslag houdt in dat een organisatie streeft naar duurzame uitoefening van haar activiteiten. Dit heeft gevolgen voor de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Bij discontinuïteit dienen de grondsalen te worden aangepast. Wanneer bijvoorbeeld een bepaalde dienst af afdeling of gesubsidieerde activiteit wordt beëindigd, dient de waardering daarvoor te worden aangepast.

Doel van bovenvermelde eisen is dat de gebruiker van de verantwoordingsstukken zich een verantwoord oordeel kan vormen omtrent het vermogen en het exploitatieresultaat van de gemeente.

Meerjareninvesteringsprogramma

Voor een stabiel financieel beleid is het onontbeerlijk om een meerjareninvesteringsplanning (per vier jaar) te hebben. Samen met deze notitie, meerjarenonderhoudsprogramma's en meerjarenexploitatieoverzichten is de gemeente in staat haar financiële functie goed uit te voeren. Zo ontstaat inzicht in de beslaglegging van geldmiddelen van de gemeente op middellange termijn. Vorenstaande overzichten maken het mogelijk om beter afgewogen keuzes te maken, ook op termijn.

Evaluatie.

Het afschrijvings- en rentebeleid van de gemeente wordt eens per vier jaar geëvalueerd.

Onontbeerlijk voor een stabiel financieel beleid zijn meerjarenoverzichten (over vier jaar) voor wat betreft investeringen, onderhoud en exploitatie.

Gemeente Wormerland
Nota waardering van vaste activa afschrijving en rente

2. *Uitgangspunten en begrippen*

Uitgangspunten

Voor deze notitie gelden de volgende uitgangspunten:

- een eigenstandig kader voor gemeenten, dat wil zeggen:
  - Besluit begroting en verantwoording;
  - Uitgangspunten gemodificeerd stelsel van baten en lasten;
  - Vragen en antwoordenrubriek commissie BBV;
- boek 2 Burgerlijk Wetboek titel 9 (BW2);
- transparantie van het afschrijvings- en rentebeleid;
- eenvoudige en eenduidige toepasbaarheid van het gestelde in deze notitie.

Enkele belangrijke begrippen

Hieronder wordt een toelichting gegeven op enkele in deze notitie gehanteerde begrippen.

- Besluit begroting en verantwoording versus boek 2 Burgerlijk Wetboek.

Bij het Besluit begroting en verantwoording zijn voor het stelsel van baten en lasten zoveel mogelijk de verslagleggingsvoorschriften voor het bedrijfsleven gevolgd. Reden hiervoor is dat dit baten- en lastenstelsel een juister en beter inzicht geeft in de financiële positie en de financiële gevolgen van het beleid. In het BBV is dus zoveel mogelijk boek 2 BW gevolgd.

Maar tevens is de eigenheid van gemeenten in het BBV ingekaderd. Er is namelijk gebleken, dat gemeenten een duidelijke behoefte hebben aan eigen voorschriften voor begroting en verantwoording. Hierdoor is de principiële keuze gemaakt om voor gemeenten een gemodificeerd stelsel van baten en lasten voor te schrijven in het BBV. Een gemodificeerd stelsel van baten en lasten wil dus zeggen een eigen stelsel afwijkend van dat voor het bedrijfsleven..

- Activa.

Definitie

Een actief is een uit gebeurtenissen in het verleden voortgekomen middel, waarover de gemeente de beschikkingsmacht heeft en dat de potentie heeft tot een bijdrage tot het genereren van middelen. Tot de activa kunnen ook worden gerekend investeringen in de openbare ruimte die een meerjarig maatschappelijk nut opleveren. Alle activa dienen gewoonlijk om goederen te produceren of diensten te verrichten ten behoeve van de burgers of van de publieke taak. Veel activa, bijvoorbeeld materiële activa, hebben een fysieke gedaante. Voor het bestaan van een actief is een fysieke gedaante echter niet essentieel. Vandaar dat bijvoorbeeld gekochte rechten activa kunnen zijn, indien wordt voldaan aan de definitie van een actief.

Gebeurtenissen uit het verleden

De activa van een gemeente komen voort uit vroegere transacties of andere gebeurtenissen in het verleden. Gewoonlijk verwerven gemeenten activa door ze te kopen of te produceren, maar ook uit andere transacties of gebeurtenissen kunnen activa voortkomen. Een voorbeeld is onroerend goed dat door de gemeente om niet (van bijvoorbeeld de rijksoverheid) is verworven. Transacties of gebeurtenissen die naar verwachting in de toekomst zullen plaatsvinden, geven op zichzelf geen aanleiding tot het onderkennen van activa; vandaar dat bijvoorbeeld een voornemen tot de aanschaf van een brandweerwagen op zichzelf niet aan de definitie van een actief voldoet.

Beschikkingsbevoegdheid

Aan veel activa, bijvoorbeeld vorderingen en onroerende goederen, zijn juridische rechten verbonden, met inbegrip van het eigendomsrecht. Bij het vaststellen van het bestaan van een actief is het eigendomsrecht niet essentieel. Zo is onroerend goed waarover krachtens een lease-overeenkomst wordt beschikt een actief, indien de gemeente de voordelen beheerst die uit het onroerend goed naar verwachting zullen voortkomen.

- Activeren.

Uitgaven verbonden aan de verwerving van bezittingen (investeringen) met een meerjarig gebruiksnut worden geactiveerd, dat wil zeggen in de balans van de gemeente opgenomen (vaste activa). Vaste activa hebben het doel om de uitoefening van activiteiten door de gemeente duurzaam te dienen.

- Investeringen met een economisch nut.

Dit zijn alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn. Deze investeringen met een meerjarig economisch nut moeten geactiveerd worden en er moet *consistent* op worden *afgeschreven*. Reserves mogen niet meer in mindering worden gebracht op deze investeringen. Daarnaast mag er op deze investeringen niet resultaat afhankelijk extra worden afgeschreven.

De enige uitzondering op deze regel zijn de kunstvoorwerpen van cultuur-historische waarde. Activeren van deze voorwerpen zou de balans te zeer opblazen, zonder dat dit tot extra inzicht leidt.

- Investeringen met een maatschappelijk nut.

Het betreft hier investeringen in de openbare ruimte die geen economisch maar uitsluitend een maatschappelijk nut hebben, zoals wegen, bruggen, pleinen en openbaar groen. Ze dienen duidelijk een maatschappelijk nut, maar ze genereren geen middelen en er is geen markt voor. Hierbij dient opgemerkt te worden dat er bijvoorbeeld wel vraag kan zijn naar de grond waarop de weg of een park is aangelegd, maar dat er geen vraag is naar de weg of het park als zodanig. Een andere kanttekening is dat het denkbaar is dat in de toekomst wel een markt kan zijn voor bijvoorbeeld wegen. De termen investeringen met een economisch of een maatschappelijk nut zijn dan ook niet statisch.

Het verdient de voorkeur activa met een maatschappelijk nut niet te activeren. Gezien deze voorkeur is deze uitzondering - activeren van investeringen met een maatschappelijk nut - beperkt tot investeringen in de openbare ruimte. De uitzondering is uitsluitend toegelaten, omdat sommige gemeenten anders niet in staat zouden zijn bepaalde investeringen in de openbare ruimte te doen.

Indien een gemeente investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut activeert, mogen reserves erop in mindering worden gebracht en mag er op deze activa extra worden afgeschreven.

- Immateriële vaste activa.

Uitgaven waar geen tastbare bezittingen tegenover staan.

- Materiële vaste activa.

Uitgaven waar tastbare bezittingen tegenover staan.

- Financiële vaste activa.

Uitgaven ter zake van effecten, leningen, deelnemingen en dergelijke.

- Stelsel van baten en lasten.

In dit voorgeschreven stelsel voor gemeenten worden de baten en lasten toegerekend aan de jaren waarop ze betrekking hebben. Artikel 2 lid 2 van het BBV zegt hierover: de baten en lasten van het begrotingsjaar worden in de begroting, de jaarstukken, de productenraming en de productenrealisatie opgenomen, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden, onderscheidenlijk hebben geleid.

- Waarderingsgrondslag.

De prijs die wordt gehanteerd bij de verwerking van inkomsten en uitgaven in de begroting en de jaarrekening van de gemeente.

- Resultaatbepalingsgrondslag.

De wijze waarop binnen het stelsel van baten en lasten toerekening plaats vindt aan de exploitatie.

- Afschrijven.

Afschrijven is het toerekenen van waardedaling door het gebruik, of het verstrijken van de tijd van duurzame activa, aan de producten en/of diensten waartoe deze activa gedurende een bepaalde periode zijn aangewend. Dit wordt ook wel het *'matching beginsel'* van de baten en lasten genoemd. Door de aanwending neemt de waarde van deze activa af. Deze waardedaling behoort tot de lasten van genoemde producten en/of diensten.

Afschrijvingsmethoden

- Lineair afschrijven.

De afschrijving in een jaar bestaat uit: een vast percentage van de aanschaffingswaarde. Dit geeft een vast bedrag aan afschrijving per jaar.

- Annuïtair afschrijven.

De afschrijving in een jaar bestaat uit: een jaarlijkse annuïtiet, waarvan het afschrijvingsbestanddeel jaarlijks toeneemt en het rentebestanddeel jaarlijks afneemt. De hieruit resulterende kapitaallasten vertonen een constant beeld. Dat wil zeggen dat bij toepassing van deze methode de som van afschrijving en rente per jaar gelijk blijft.

Veelal wordt van deze methode gebruik gemaakt, als met tarieven wordt gewerkt of als projectfinanciering op deze wijze is aangetrokken.

- Degressief afschrijven.

De afschrijving in een jaar bestaat uit: een vast percentage van de boekwaarde aan het begin van het boekjaar.

3. Waarderingsgrondslagen vaste activa

In dit hoofdstuk zijn gemaakte afspraken vastgelegd, over een aantal aspecten voor vaste activa.

Verkrijgings- of vervaardigingsprijs

Vaste activa ontlenuen hun waarde aan het nut wat ermee kan worden voortgebracht ten behoeve van in de toekomst te realiseren producten en/of diensten. Dit is tevens de reden dat in het bedrijfsleven ter zake vaak wordt gewaardeerd tegen actuele waarde of vervangingswaarde. Dit is echter voor gemeenten niet toegestaan. In het BBV wordt uitgegaan van waardering tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Dus van de zogenaamde historische kostprijs. Wat hieronder moet worden verstaan wordt in deze voorschriften in artikel 63 expliciet aangegeven.

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

Verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

De gemeente Wormerland hanteert, in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, de verkrijgings- of vervaardigingsprijs - inclusief bijkomende kosten - als waarderingsgrondslag voor vaste activa.

Voor erfpachtgronden en gebouwen geldt de uitgifteprijs als verkrijgingsprijs.

Bij eeuwigdurende erfpacht is de waardering volgens de registratiewaarde.

Toerekening kosten eigen apparaat

Binnen de huidige voorschriften bestaat de mogelijkheid kosten van het eigen apparaat, gemaakt ten behoeve van de verwerving of vervaardiging van een actief daaraan toe te rekenen. Alom wordt echter geadviseerd hier voorzichtig mee om te gaan. Het is namelijk niet ondenkbaar dat in sommige situaties dergelijke kosten aan activa zouden worden toegerekend met het oogmerk hierdoor op korte termijn de exploitatie te ontzien. Hiermee zouden derhalve exploitatiekosten naar de toekomst kunnen worden verschoven. Een dergelijke handelwijze heeft dus het risico in zich van fluctuaties in de exploitatie en daardoor van een ongelijkmatige belasting daarvan. Dat geeft een vertekend beeld.

Wanneer echter door de inzet van eigen personeel toegevoegde waarde wordt geleverd aan de realisatie van vaste activa, bijvoorbeeld bij een groot project, dan is het, ook op bedrijfseconomische gronden, juist deze waarde aan de onderhavige activa toe te rekenen.

Verder is het zo, dat bepaalde interne afdelingen of personen zich structureel met name toeleggen op de uitvoering van nieuwe werken. Het risico van het ten onrechte verschuiven van kosten naar de toekomst is in dat geval beperkt.

Het is verdedigbaar dat bij investeringen, waarin door eigen personeel een substantiële bijdrage wordt geleverd, (bijvoorbeeld doordat er geen externe krachten ter zake van bepaalde facetten van het werk behoeven te worden ingehuurd of doordat uren kunnen worden doorberekend in kostendeekkende tarieven, denk aan rioleringswerken) zulks in het raadsvoorstel inzake een kredietaanvraag op te nemen en na de vaststelling daarvan de betreffende kosten te activeren. Een voorwaarde hierbij is echter wel dat urenrekening plaatsvindt op een bedrijfseconomisch verantwoorde wijze. Dat betekent concreet dat in de voorcalculatie van een project de inzet van eigen medewerkers wordt bepaald aan de hand van de uit te voeren werkzaamheden. Vervolgens dienen de werkelijk bestede uren in een nacalculatie daaraan bedrijfseconomisch te worden getoetst.

Bij de betreffende investeringen is de keuze voor activering dan een terechte.

Niet alle uren, wordt voorgesteld, zullen in de doorberekening van investeringen worden opgenomen. Voor investeringen, die daarvoor in aanmerking komen, geldt een minimumeis aan toe te rekenen eigen uren van 100 per investering.

Kosten eigen apparaat bij vaste activa.

Kosten van inzet van het eigen apparaat voor de verwerving of vervaardiging van vaste activa worden daaraan toegerekend, voor zover deze een duidelijk toegevoegde waarde hebben.

Aan de desbetreffende raadsvoorstellen wordt de eis gesteld dat er een goed onderbouwde voorcalculatie aan ten grondslag ligt, die als norm dient voor de nacalculatie.

De ondergrens aan toe te rekenen eigen uren wordt gesteld op 100.

Kleinere aanschaffingen

In de praktijk komt het uiteraard ook in onze gemeente veelvuldig voor dat kleinere aanschaffingen worden gedaan. Daaronder zijn ook aanschaffingen die een langere gebruiksduur hebben dan een jaar. Ook in de regelgeving zijn hier bepalingen voor opgenomen. Het is toegestaan dat dergelijke aanschaffingen niet worden geactiveerd., doch in de exploitatie van het betreffende jaar worden meegenomen. Achterliggend gedachte hierbij is, dat dergelijke kleinere aanschaffingen dermate frequent voor komen, dat het qua beïnvloeding van het exploitatieresultaat niet uitmaakt of deze worden geactiveerd dan wel rechtstreeks ten laste van de exploitatie worden verantwoord. Meteen verwerken in de exploitatie leidt tevens tot vereenvoudiging in de administratieve verwerking.

De toevoeging 'kleiner' is echter een subjectief en rekbaar begrip. Het wordt met name bepaald door de schaalgrootte van de gemeente en in sommige gevallen door de aard en de omvang van de activiteit waarvoor het actief wordt ingezet. In een aantal vergelijkbare gemeenten wordt bijvoorbeeld ter zake een uitzondering gemaakt voor aanschaffingen betrekking hebbend op activiteiten die aan derden, op basis van tariefstelling, worden doorberekend. Dit zou anders kunnen leiden tot ongewenste schommelingen in tarieven.

Vastgesteld wordt dat dergelijke uitzonderingen juist weer voor een groot deel de zo gewenste administratieve vereenvoudiging teniet doen.

Tevens wordt daarbij opgemerkt, dat voor belangrijke onderdelen van de gemeentelijke dienstverlening, waarbij tarieven worden gehanteerd, bestemmingsreserves kunnen worden gevormd om dergelijke ongewenste tariefschommelingen op te kunnen vangen. Te denken valt hierbij aan afvalverwijdering en rioolbeheer.

Kleinere aanschaffingen.

Met uitzondering van bijzondere omstandigheden worden kleinere aanschaffingen direct ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht.

Alle aanschaffingen onder € 10.000 worden als kleiner aangemerkt.

Deze worden derhalve niet geactiveerd.

Bijdragen van derden

Zoals eerder in deze notitie aangegeven maakt het BBV onderscheid tussen investeringen met een economisch nut en investeringen met een maatschappelijk nut.

Ook in onze gemeente komt het uiteraard voor dat bijdragen van derden in investeringen worden ontvangen. Hierbij kan gedacht worden aan bijdragen van de Provincie, het Rijk of de Europese unie en overige derden.

Alle *investeringen met een economisch nut* **moeten** worden geactiveerd, voor het bedrag van de investering. Bijdragen van derden die in directe relatie met deze investeringen staan mogen op de waardering daarvan in mindering worden gebracht. Zoals reeds gememoreerd mogen reserves daarop niet in mindering worden gebracht. En er mag niet extra op worden afgeschreven.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut **mogen** worden geactiveerd. Bijdragen van derden, die in directe relatie met deze investeringen staan, mogen op de waardering daarvan in mindering worden gebracht. Indien de gemeente investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut activeert mogen, zoals reeds aangegeven, de reserves erop in mindering worden gebracht en mag er op deze activa extra worden afgeschreven.

Bijdragen van derden.

Bijdragen van derden die in directe relatie met een investering staan mogen, conform artikel 62 lid 2 van het BBV, op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.

Wijziging afschrijvingstermijnen

Het besluit BBV staat slechts één waarderingsgrondslag toe, namelijk de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Ook wel historische kostprijs genoemd. Herwaardering komt dus mede in het kader van de eigenheid van gemeenten niet voor. Wel kan op grond van gewijzigde inzichten of door belangrijke ontwikkelingen een wijziging in de afschrijvingstermijnen noodzakelijk blijken. Gedacht kan in dit verband worden aan nieuwe inzichten in de technische en/of economische levensduur. Denk hierbij bijvoorbeeld aan automatisering. Er kan dan gekozen worden voor een inhaalafschrijving, om zodoende het gebleken saldo aan afschrijving ineens ten laste van de exploitatie van het betreffende dienstjaar te brengen.

In principe worden door de gemeente Wormerland geen inhaalafschrijvingen toegepast mede om het meerjarenperspectief niet te verstoren.

Bij de vierjaarlijkse evaluatie van deze notitie kunnen ook de tot dan toe gehanteerde afschrijvingstermijnen opnieuw worden beoordeeld.

Wijziging afschrijvingstermijnen.
Op grond van tussentijdse bedrijfseconomische of andere inzichten worden in principe geen inhaalafschrijvingen toegepast.
Bij de vierjaarlijkse evaluatie van de notitie afschrijvings- en rentebeleid kunnen ook de afschrijvingstermijnen opnieuw worden beoordeeld.

4. Afschrijven

Categorieën vaste activa

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten worden de volgende categorieën vaste activa onderscheiden:

- *immateriële* vaste activa
- *materiële* vaste activa
- *financiële* vaste activa

Zie overigens hetgeen ter zake hierboven sub punt 2 *Uitgangspunten en begrippen* is opgemerkt.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn kapitaaluitgaven waar geen tastbare bezittingen tegenover staan. Zoals bijvoorbeeld onderzoeks- en ontwikkelingskosten en kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio. De wetgever heeft het begrip immateriële vaste activa met de nodige zorg omgeven en veel voorwaarden aan de activering daarvan verbonden. Het hoofdmotief daarachter is dat juist bij deze vaste activa de bijdrage aan de toekomstige bedrijfsvoering - en daaraan ontleen ook de immateriële vaste activa hun waarde voor de gemeente - veelal moeilijk aan te tonen is. De voorschriften (BBV) geven aan wanneer de gemeente tot activeren van deze kosten van onderzoek en ontwikkeling mag overgaan en geven maximaal vijf jaar aan als termijn van afschrijven.

Afschrijven immateriële vast activa.
De gemeente Wormerland activeert als immateriële vaste activa uitsluitend de kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio. Tevens worden geactiveerd de kosten van onderzoek en ontwikkeling conform de voorschriften.
De maximale termijn van afschrijving is vijf jaar, tenzij de looptijd van het actief aantoonbaar langer is.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn kapitaaluitgaven waar tastbare bezittingen voor de gemeente tegenover staan en die zijn bedoeld een duurzame bijdrage te leveren aan de bedrijfsvoering van de gemeente. Er wordt in het kader van de eigenheid van gemeenten, zoals hierboven is aangegeven, hierbij onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Voorbeelden van vaste activa zijn gebouwen, het wagen- en machinepark, computers, wegen, bruggen en dergelijke. Naar rato van de (bedrijfs)economische gebruiksduur vindt, binnen de voorschriften, afschrijving plaats. In principe wordt ter zake afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen welke zijn vermeld in de bijlage bij deze notitie.

Een afzonderlijk onderdeel van de materiële vaste activa vormen gronden in het bezit van de gemeente. Daarop wordt in beginsel niet afgeschreven.

Voor de gronden die zich bevinden binnen de bouwgrondexploitatie geldt een afzonderlijk waarderingsregime.

Bij buitengebruikstelling, sloop of verkoop van materiële vast activa wordt de boekwinst of het boekverlies in hetzelfde dienstjaar in de exploitatie verantwoord.

Gronden, terreinen en gebouwen welke in erfpacht zijn uitgegeven worden afzonderlijk gerubriceerd en in de balans opgenomen

Afschrijven materiële vast activa.

Materiële vaste activa worden afgeschreven in relatie tot de (bedrijfs)economische gebruiksduur. De in de bijlage bij deze notitie vermelde afschrijvingstermijnen zijn daarbij leidend.

Op gronden wordt in beginsel niet afgeschreven.

Voor de gronden die zich bevinden binnen de bouwgrondexploitatie geldt een afzonderlijk waarderingsregime.

Bij buitengebruikstelling, sloop of verkoop van materiële vaste activa wordt de boekwinst of het boekverlies in hetzelfde dienstjaar in de exploitatie verantwoord.

Financiële vaste activa

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
  1. deelnemingen;
  2. gemeenschappelijke regelingen;
  3. overige verbonden partijen;
- b. leningen aan:
  1. woningcorporaties;
  2. deelnemingen;
  3. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
- d. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Dergelijke uitgaven worden onder *vaste activa* gerangschikt indien deze een looptijd hebben van langer dan een jaar. Indien dit niet het geval is worden deze onder de *vlottende activa* opgenomen.

Op financiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Deze activa worden niet aangehouden als belegging voor de gemeente. Dit heeft tot gevolg, dat de waardering geschiedt tegen de verkrijgingsprijs (uitgifteprijs).

Bij de verstrekte geldleningen lopen de overeengekomen aflossingsverplichtingen synchroon met de afschrijvingen ter zake, in de staat van investeringen.

Voor zover noodzakelijk vindt wel lagere waardering plaats, wanneer er sprake is van bijvoorbeeld dubieuze vorderingen op leningen. Hierbij vindt een inschatting plaats van de mate van oninbaarheid en een voorziening wordt daar voor getroffen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd. Artikel 61 BBV geeft de cumulatieve voorwaarden aan waaronder zulks kan.

Afschrijving dient plaats te vinden overeenkomstig de toekomstige gebruiksduur onder hantering van de afschrijvingstermijnen vermeldt in de bijlage van deze notitie.

Afschrijven financiële vaste activa.

Op financiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Bij een verstrekte geldlening wordt conform de overeengekomen aflossingsverplichting afgeschreven. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden conform artikel 61 BBV geactiveerd en afgeschreven overeenkomstig de afschrijvingstermijnen vermeldt in de bijlage van deze notitie.

5. Afschrijvingsmethoden en -termijnen

Afschrijvingsmethoden

De volgende afschrijvingsmethoden zijn gebruikelijk:

- . lineaire afschrijving;
- . annuïtaire afschrijving;
- . degressieve afschrijving.

Zie voor de begripsomschrijvingen pagina 6 van deze notitie.

De afschrijvingsmethode dient aan te sluiten op de jaarlijkse waardevermindering van een actief als gevolg van het gebruik gedurende een jaar. In dat geval wordt een getrouw beeld gegeven van de waardevermindering en daardoor van de restwaarde in de balans. Het geven van een getrouw beeld is doorslaggevend bij de keuze van een afschrijvingsmethode.

In de praktijk is gebleken dat door de veelheid van activa (wet van de grote aantallen) het getrouwe beeld niet wordt aangetast indien wordt gekozen voor dezelfde methode van afschrijving voor alle categorieën van vaste activa. In die zin kan daarom bij het maken van een keuze, in tweede instantie de praktische hanteerbaarheid daarin worden meegewogen. Een differentiatie in methoden van afschrijving leidt tot een grotere complexiteit in het administratieve verwerkingsproces. Dit aspect dient op te wegen tegen dat van een tot op de cent nauwkeurige informatie.

Kortom, de doelmatigheid van het administratieve proces dient ook in het gehele afschrijvingsproces op de juiste wijze te worden meegewogen.

Hieronder worden, in bovenbedoeld licht beschouwd, de voor- en nadelen van de twee meest gehanteerde afschrijvingsmethoden, te weten de **annuïtaire en de lineaire methode**, op een rijtje gezet.

Annuïtaire methode:

voordelen:

- . vast bedrag aan kapitaallasten in de begroting en jaarrekening gedurende de gehele looptijd van een investering;
- . ieder jaar hetzelfde begrotingsruimtebeslag, waardoor fluctuaties niet aan de orde zijn en nivellering van het uitgavenniveau ter zake optreedt;
- . vergelijking met verschillende financieringsvormen, als bijvoorbeeld lease, eenvoudig mogelijk.

nadelen:

- . houdt geen rekening met reële waardevermindering van een actief (eerst relatief lage afschrijvingslasten, daarna hogere);
- . gerekend over de gehele looptijd een in totaliteit hogere kapitaallast dan bij hantering van de lineaire methode (het totale verschil is ongeveer 2% hoger);
- . speelt qua afschrijvingsverloop niet in op de toename van de onderhoudskosten van een actief gedurende de gebruiksduur. Dit kan probleem kan echter worden ondervangen binnen een meerjarenonderhoudsprogramma.
- . de calculatiemethode is gecompliceerder dan bij de lineaire methode. Beschikbaar stellen van een berekeningsbestand voor budgethouders kan hierin voorzien.

Lineaire methode

voordelen:

- . de waardevermindering van een actief wordt gedurende de looptijd reëler tot uitdrukking gebracht dan bij de annuïtaire methode;
- . eenvoudiger berekeningswijze;
- . speelt qua afschrijvingsverloop in op de toename van de onderhoudskosten van een actief gedurende de gebruiksduur. De dalende kapitaallast kan worden gereserveerd om te worden aangewend bij gedurende de looptijd van de investering stijgende onderhoudskosten van het actief;
- . gerekend over de gehele looptijd een in totaliteit lagere kapitaallast dan bij hantering van de annuïtaire methode (het totale verschil is ongeveer 2% lager);

nadelen:

- . door de dalende kapitaallast gedurende de looptijd van het actief niet te reserveren voor stijgende onderhoudskosten, zou de daardoor ontstane begrotingsruimte op andere wijze kunnen worden ingevuld. Hierdoor zouden op termijn tekorten kunnen ontstaan.

In deze notitie wordt uitgegaan van de annuïtaire afschrijvingsmethode. Dit vanwege de stabiliteit in de begroting voor de doorberekening van de kapitaallasten.

Afschrijvingsmethode.

Voor afschrijving van vaste activa wordt de annuïtaire methode gehanteerd.

Er wordt voor de stijgende onderhoudskosten, gedurende de gebruiksduur van het actief, een voorziening getroffen binnen het meerjarlijks onderhoudsplan (MOP) van het actief.

Afschrijvingstermijnen

De afschrijvingstermijnen worden bepaald door de gebruiksduur. De gebruiksduur is de kortste van:

- . de economische levensduur of
- . de technische levensduur.

De *economische levensduur* wordt bepaald door de totale kosten van het huidige actief ten opzichte van die van een nieuw aan te schaffen activum. Indien de aanschaf van een nieuw actief zou leiden tot lagere totale kosten per product is vervanging uit economisch oogpunt zinvol.

De *technische levensduur* is de termijn gedurende welke een actief vanuit technisch oogpunt kan worden ingezet. Dit is een theoretische benadering van de gebruiksduur van vaste activa. Op grond van ervaring en eenvoud wordt in de gemeente Wormerland de afschrijvingstermijn bepaald door de in de tabel van afschrijvingstermijnen aangegeven tijdvakken (zie bijlage I).

Afschrijvingstermijnen.

Als afschrijvingstermijn van vaste activa wordt de tabel in bijlage I bij deze notitie gehanteerd.

Tenzij er zwaarwegende argumenten zijn om hier van af te wijken.

Overige zaken met betrekking tot afschrijven activa.

Bij de bepaling van de afschrijvingen spelen nog drie aspecten een rol waaraan aandacht moet worden besteed, te weten:

- . de afschrijving in het eerste jaar;
- . de restwaarde;
- . de verwijderingskosten.

Afschrijving in het eerste jaar

Begroting

Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar 2007, in de begroting de volle kapitaallast geraamd voor het jaar opvolgend van gereedkomen. Bijvoorbeeld: de openbare basisschool de Eendragt wordt opgeleverd in april 2007. De afschrijving start met ingang van het boekjaar 2008.

Afschrijven eerste jaar begroting

Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar **2007**, in de begroting de volle kapitaallast geraamd voor het jaar opvolgend van gereedkomen.

Jaarrekening

Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar 2006, in de jaarrekening de volle kapitaallast opgenomen, met ingang van het jaar volgende op het jaar waarin het actief is gerealiseerd of in gebruik is genomen.

Afschrijven eerste jaar jaarrekening

Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar **2006**, in de jaarrekening de volle kapitaallast opgenomen, met ingang van het jaar volgende op het jaar waarin het actief is gerealiseerd of in gebruik is genomen.

Rapportage

Om verzekerd te zijn van volledigheid van informatie omtrent vaste activa komen in de najaarsnota en bij de jaarrekening ook de voortgang van investeringen aan de orde. Hierdoor zal duidelijk moeten zijn of een vast actief technisch en financieel gereed is, waardoor de registratie bij de afdeling financiën adequaat kan plaatsvinden.

Restwaarde

In sommige gevallen heeft een actief aan het einde van de gebruiksduur nog een restwaarde. Hierbij kan vooral worden gedacht aan tractie (bijvoorbeeld het wagen- en machinepark). In het kader van het voorzichtigheidsbeginsel is het verstandig deze restwaarde niet te ramen in de waardering.

De bepaling van restwaarde bij onroerend goed, waar bijvoorbeeld bij gebouwen de marktwaarde wordt bepaald op een gegeven moment, is zo mogelijk nog complexer. Juist deze onzekerheden leiden ertoe ook voor onroerend goed geen restwaarde mee te nemen.

Verwijderingskosten

In een aantal gemeenten wordt de restwaarde nog al eens gekoppeld aan verwijderingskosten (denk hier bijvoorbeeld aan kosten van sloop). Vooral bij onroerend goed kunnen deze kosten hoog oplopen. Ze hebben echter weinig van doen met het gebruik van een gebouw. Er bestaat daarmee juist veel meer relatie met de aanwending van een gebouw of de ondergrond in een nieuwe bestemming. Bovendien zou, indien bij de bepaling van de huidige afschrijving reeds rekening zou worden gehouden met deze in de toekomst te maken kosten, op een onacceptabele wijze worden gehandeld in het licht van de voorgeschreven waardering tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Restwaarde en verwijderingskosten

Er wordt voor gekozen, bij de bepaling van afschrijvingen, geen restwaarde aan vaste activa toe te kennen. Bij vervanging worden de gerealiseerde boekwinsten of -verliezen ten gunste of ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht. Er wordt bij de bepaling van afschrijvingen geen rekening gehouden met verwijderingskosten.

6. Rente

Toe te rekenen rente eerste en volgende jaren

Begroting

Voor de rentetoerekening in de begroting wordt voor vaste activa in principe het vaste (voorcalculatorische) rentepercentage toegepast, over de stand per 1 januari van het begrotingsjaar.

Dit vaste percentage wordt in principe steeds voor 4 jaar vastgesteld.

Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar 2007, in de begroting de volle kapitaallast geraamd. Dat wil zeggen een volle annuïteit, tegen het vaste rentepercentage. De begroting dient immers structureel dekkend te zijn. En bij structurele dekking hoort ook de eerste volle jaarlast van een investering.

Jaarrekening

Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar 2006, in de jaarrekening de volle kapitaallast opgenomen, met ingang van het jaar volgende op het jaar waarin het actief is gerealiseerd of in gebruik is genomen. Dat wil zeggen een volle annuïteit, tegen het vaste rentepercentage conform de begroting.

Dat in de jaarrekening annuïtair wordt afgeschreven - en dus rente wordt toegerekend - met ingang van het jaar volgende op het jaar waarin het actief is gerealiseerd, of in gebruik is genomen, vindt haar oorsprong in het willen realiseren van administratief-technische voordelen. Wat betreft het aspect hierbij van een zo juist mogelijke kostentoerekening, wordt opgemerkt dat structureel gezien hier geen sprake is van belemmeringen als gevolg van de hier gehanteerde methode van toerekening.

Het grote voordeel, ten opzichte van de tot nu toe gehanteerde methode, van het op deze wijze verwerken van de kapitaallasten wordt verkregen door het veel eerder gereed kunnen maken van de specificatie van de duurzame activa voor opname in de Balans en het vroegtijdig kunnen doorrekenen van de kapitaallasten in de exploitatie, in de loop van het betreffende boekjaar.

Begroting

Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar 2007, in de begroting de volle kapitaallast geraamd voor het jaar opvolgend van gereedkomen. Dat wil zeggen over een volle annuïteit, ook voor wat betreft de rente. Bij investeringen met specifieke financiering (projectfinanciering) en verstrekte geldleningen wordt het rentepercentage van de financiering gehanteerd.

Jaarrekening

Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar 2006, in de jaarrekening de volle kapitaallast opgenomen, met ingang van het jaar volgende op het jaar waarin het actief is gerealiseerd of in gebruik is genomen. Dat wil zeggen over een volle annuïteit, ook voor wat betreft de rente, tegen het vaste rentepercentage conform de begroting.

Rentetoerekening vindt per jaar plaats aan een complex van bouwgrondexploitatie over de stand per 1 januari. De te hanteren rente is voor bouwgrondexploitatie het rentepercentage wat blijkt uit de uitgangspunten van de begroting voor dat verslagjaar.

Vaststelling vaste rekenrente

Eens per vier jaar wordt bij evaluatie van deze notitie de vaste rekenrente voor de begroting en de jaarrekening vastgesteld. Over de periode 2004 tot en met 2006 is terzake gerekend met een rentevoet van 5%. Het blijft bij de vaststelling van een dergelijk percentage over een aantal jaren in de toekomst koffiedik kijken. Maar enig houvast hierbij zou kunnen bieden, het feit dat het gemiddelde rentepercentage over lang vreemd vermogen gedurende de afgelopen vier jaar enigszins is gedaald. Dit is bijvoorbeeld voor leningen over 40 jaar bij de BNG thans een vast percentage van 4.

Aan rekenrente is in de kapitaallasten over de afgelopen periode van vier jaar 5% doorberekend aan de exploitatie.

Daar staat de werkelijk betaalde rente tegenover. Het verschil tussen de rekenrente en de werkelijk betaalde (en de verwachte) rente wordt bij de jaarrekening (en de begroting) ineens ten laste in geval van ten bate gebracht van de exploitatie. Dit saldo kan aanleiding geven tot periodieke bijstelling van het percentage aan rekenrente.

Wij stellen voor het percentage rekenrente voor de komende periode - 2007 t/m 2010 - vast te stellen op 5.

Voor nieuw aan te trekken geldleningen wordt de dan daar voor geldende rentevoet opgenomen in de begroting en in de jaarrekening.

Percentage rekenrente

Voorgesteld wordt het vaste percentage rekenrente voor de periode 2007 t/m 2010 vast te stellen op 5.
---

7. *Bouwgrondexploitatie*

De complexen van de bouwgrondexploitatie vallen balanstechisch onder de voorraden. Om de diverse boekwaarden en kapitaallasten in de begroting en jaarrekening inzichtelijk te maken, worden ze in de 'Staat van de geactiveerde kapitaaluitgaven' ondergebracht bij de materiële vaste activa, rubriek 'gronden en terreinen'.

Op de complexen wordt niet afgeschreven. De kapitaallasten bestaan hier dus alleen uit rentelasten. Als rente wordt gerekend de vaste rekenrente over de boekwaarde per 1 januari.

Deze rente wordt, net als de overige lasten (minus baten), als vermeerdering van het desbetreffende complex geboekt. Het financiële doel van de complexen is, om ze bij verkoop (minimaal) budgettair neutraal af te sluiten, waarna ze uit bovengenoemde staat verdwijnen.

De complexen van de bouwgrondexploitatie worden in de 'Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven' ondergebracht onder de 'gronden en terreinen'. Er wordt niet op deze complexen afgeschreven, alleen rente toegerekend over de boekwaarde per 1 januari.
---

8. *Meerjarig onderhoud*

De kosten wegens periodiek groot onderhoud kunnen op verschillende manieren in de begroting en de jaarrekening worden behandeld. In grote lijnen staan daartoe drie wegen open, namelijk:

- activeren (en dus vervolgens afschrijven);
- gebruik maken van een voorziening meerjarig onderhoud (met een jaarlijkse storting ten laste van de exploitatie);
- groot onderhoud in enig jaar direct ten laste van de exploitatie van dat jaar brengen.

De eerste twee hier vermelde methoden streven eenzelfde doelstelling na, namelijk het koppelen van onderhoudskosten aan het gebruiksnut van een actief (veelal een gebouw). Ook hier staat het matching beginsel dus centraal.

De hierboven laatstvermelde methode is bedrijfseconomisch gezien minder juist, maar administratief wel het eenvoudigst.

Aan het opvoeren als actief (activeren) zitten een aantal haken en ogen. Voor de bepaling van de afschrijvingstermijn bijvoorbeeld, dient telkenmaal te worden nagegaan of er sprake is van levensduurverlenging of niet. Veelal is het niet eenvoudig te bepalen in hoeverre de levensduur van een gebouw inderdaad door groot onderhoud kan worden verlengd.

Bedrijfseconomisch gezien is de meest consequente wijze het werken met een voorziening meerjarig onderhoud. Deze voorziening wordt jaarlijks met een vast bedrag gevoed ten laste van de exploitatie. Op deze wijze vindt egalisatie van kosten plaats over een reeks van (begrotings)jaren, voor groot onderhoud. Hier is echter wel een voorwaarde aan verbonden, namelijk dat de hoogte van het jaarlijks te storten bedrag gebaseerd moet zijn op een meerjaarlijks onderhoudsplan. Van belang daarbij is ook aan te geven welke gedragslijn wordt gekozen in relatie tot bijvoorbeeld het gewenste kwaliteits- en onderhoudsniveau van de betreffende gemeentelijke voorzieningen.

Meerjarig onderhoud

De gehanteerde methode van voorzieningen meerjarig onderhoud wordt voortgezet.

De hantering van deze methode betekent het jaarlijks toevoegen van een bedrag voor (meerjarig) onderhoud op basis van een meerjarig onderhoudsplan.

Deze methode wordt uitsluitend toegepast bij gemeentelijke eigendommen met een meerjarig onderhoudsplan.

9. *Vrijval kapitaallasten*

Op het moment dat de gebruiksduur van een vast activum wordt verlengd met één of meerdere jaren, nadat het geheel is afgeschreven, dient uitspraak te worden gedaan over de dan vrijvallende kapitaallasten.

Op basis van deze notitie wordt uitgegaan van de volgende keuze.

De onderhavige vrijval moet **niet** worden benut voor andere (nieuwe) investeringen. Deze vrijval dient te worden gereserveerd voor dekking van de vervanging van het betreffende vaste activum. Uitsluitend in het geval niet tot vervanging zou worden overgegaan, valt de kapitaallast vrij.

De lasten van nieuwe investeringen en vervangingsinvesteringen dienen in beeld te worden gebracht in een meerjareninvesteringsprogramma (zie pagina 3 van deze notitie). De (zo mogelijk) verhoogde kapitaallast dient ook voor de vervangingsinvesteringen in dit meerjarenplan tot uitdrukking te worden gebracht.

De hier bedoelde dekking dient uitsluitend begrotingstechnisch te worden gereserveerd. In de jaarrekening is de budgetruimte wel zichtbaar, maar deze besparing **kan** (incidenteel) in het betreffende jaar gebruikt worden binnen het beleidsproduct voor andere doeleinden.

10. Korte samenvatting

Hieronder worden in kort bestek de belangrijkste aandachtspunten uit deze notitie samengevat.

- a. Het afschrijvings- en rentebeleid wordt eens per 4 jaar (raadsperiode en tijdvak meerjarenraming) geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd.
- b. Met het oog op een stabiel financieel beleid dienen meerjarenoverzichten (investeringen, onderhoud en exploitatie) te worden samengesteld.
- c. De gemeente hanteert, in overeenstemming met het BBV, de verkrijgings- of vervaardigingsprijs - inclusief bijkomende kosten - als waarderingsgrondslag voor vaste activa.
- d. Kosten van inzet van het eigen apparaat voor de verwerving of vervaardiging van vaste activa worden daaraan toegerekend, voor zover deze een duidelijk toegevoegde waarde hebben.
- e. Bijdragen van derden die in directe relatie met een investering staan mogen op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
- f. Kleinere aanschaffingen (kleiner dan € 10.000) worden niet geactiveerd maar direct ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht.
- g. Op grond van tussentijdse bedrijfseconomische of andere inzichten worden geen inhaalafschrijvingen toegepast. Bij de vierjaarlijkse evaluatie van de notitie afschrijvings- en rentebeleid kunnen ook de afschrijvingstermijnen opnieuw worden beoordeeld.
- h. Materiële vaste activa worden afgeschreven in relatie tot de (bedrijfs)economische gebruiksduur. De in de bijlage bij deze notitie vermelde afschrijvingstermijnen zijn daarbij leidend.
- i. Als afschrijvingsmethode wordt de annuïtaire methode gehanteerd.
- j. Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar 2007, in de begroting de volle kapitaallast geraamd met ingang van het jaar volgende op het jaar waarin het actief is gerealiseerd of in gebruik is genomen.
- k. Voor nieuwe investeringen wordt, met ingang van het dienstjaar 2006, in de jaarrekening de volle kapitaallast opgenomen, met ingang van het jaar volgende op het jaar waarin het actief is gerealiseerd of in gebruik is genomen.
- l. Voor de in de kapitaallasten vervatte rente wordt zowel in de begroting als in de jaarrekening een vast rekenpercentage gehanteerd, over een bepaalde periode. Deze is voor de periode van 2007 t/m 2010 vastgesteld op 5.
- m. Voor nieuwe investeringen wordt in het eerste jaar in de jaarrekening geen rekenrente opgenomen. De daaraan betaalde rente komt, via de Hulpkostenplaats rente en afschrijving, ineens als saldo tussen totaal werkelijk betaalde rente en rekenrente ten laste van de exploitatie.
- n. De vrijval aan kapitaallasten dient **niet** benut te worden voor (andere) nieuwe investeringen.
- o. De gehanteerde methode van voorzieningen meerjarig onderhoud wordt voortgezet.

Wormer, september 2006.
Afdeling financiën.

(hm)

Gemeente Wormerland
Nota waardering van vaste activa afschrijving en rente

Bijlage (pagina 1 van 5)

Overzicht van afschrijvingstermijnen

Bij dit overzicht wordt de indeling zo die is verwerkt in de Balans en Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven gevolgd.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

<u>Groep 1</u> <u>Immateriële vaste activa</u>	<i>Afschrijvingstermijn in jaren</i>
1. Kosten van onderzoek en ontwikkeling	max. 5
2. Bijdrage aan activa van derden	div.
3. Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en disagio	max. 5
<u>Groep 2</u> <u>Materiële vaste activa</u>	
1. Gronden en terreinen	
<i>Verhuurde en verpachte gronden</i> (vm GB)	nvt
<i>In bouwexploitatie genomen gronden</i> (vm GB)	nvt
<i>Erfpachtgronden</i>	nvt
<i>Overige gronden</i>	nvt
2. Woonruimten	
<i>Woonwagenkamp</i>	
- uitbreiding	25
<i>Woningen niet zijnde woningwetwoningen</i>	40
3. Bedrijfsgebouwen	
<i>Gemeentekantoor Wormer</i>	
- gebouw	40
- installaties (lift etc.)	20
- inrichting	10
<i>Voormalig gemeentehuis Jisp</i>	
- restauratie	20
<i>Brandweer</i>	
- nieuwbouw kazernes	40
<i>Schoolgebouwen.</i>	
- nieuwbouw	40
<i>Bibliotheek</i>	
- nieuwbouw	40
<i>Dorpstheater</i>	
- nieuwbouw	40

Bijlage (pagina 2 van 5)

Overzicht van afschrijvingstermijnen

Bij dit overzicht wordt de indeling zo die is verwerkt in de Balans en Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven gevolgd.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

<u>Groep 2</u> <u>Materiële vaste activa</u>	<i>Afschrijvingstermijn in jaren</i>
<i>Monumenten</i>	
- renovaties	20
<i>Poelboerderij</i>	
- boekwaarde poelboerderij	20
- kozijnen	20
- buitenwanden	10
<i>Diversen</i>	
- vervanging 2 cv-ketels Ons Huis Jisp	20
- bouw dorps huis Wijdewormer	40
- vervanging dakbedekking Pinkeltje/Ons Huis	20
- inrichting steunpunt ouderen en gehandicapten	10
- vandalismebeperkende preventieve maatregelen aan gebouwen	20
<i>Peuterspeelzalen</i>	
- nieuwbouw	40
- ingrijpend onderhoud	20
<i>Gymnastieklokalen</i>	
- nieuwbouw	40
<i>Sporthal</i>	
- aanpassing sporthal NV Sportfondsen voor gymnastiekonderwijs	20
<i>Garages</i>	
- nieuwbouw garage Openbare Werken	40
<i>Westertil</i>	
- verbouw	20
4. Grond- weg- en bouwkundige werken	
<i>Tertiaire wegen</i>	
- aanleg Noordweg/Clausbrug	25
- renovatie Zaanbrug	25
<i>Andere wegen buiten de bebouwde kom</i>	
- wegen, straten in klinkers	15
- wegen, straten in asfalt	20
- wegen, straten slijtlagen	10

Bijlage (pagina 3 van 5)

Overzicht van afschrijvingstermijnen

Bij dit overzicht wordt de indeling zo die is verwerkt in de Balans en Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven gevolgd.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

<u>Groep 2</u> <u>Materiële vaste activa</u>	<i>Afschrijvingstermijn in jaren</i>
<i>Andere wegen binnen de bebouwde kom</i>	
- wegen, straten in klinkers	15
- wegen, straten in asfalt	20
- wegen, straten slijtlagen	10
- wegen in combinatie met riolering	15-20
<i>Openbare verlichting</i>	
- geheel vernieuwen	15
<i>Openbaar groen</i>	
- renoveren	10
<i>Onderhoud/vervangings bruggen</i>	
- groot onderhoud en vervanging	25
<i>Verkeer</i>	
- civieltechnische maatregelen (o.a. vop's en drempels)	10
- apparatuur (o.a. verkeerstellers)	10
<i>Exploitatie parkeervoorzieningen</i>	
- civieltechnische maatregelen (parkeerplaatsen)	20
- apparatuur, bebording e.d.	10
<i>Overige waterwegen</i>	
- renovatie sluizen	25
- aanbrengen beschoeiing	15
- baggeren	8
<i>Binnensportaccommodaties</i>	
- nieuwbouw zwembad	40
- aanpassingen zwembad	20
- nieuwbouw sporthal	25-40
- aanpassingen sporthal	20
<i>Buitensportaccommodaties</i>	
- aanleg oefen- speel- of sportveld	25
- renovatie oefen- speel- of sportveld	10
- aanbrengen drainage	max. 20
- verlichting	10
- bron- pomp- en beregeningsinstallatie	10
<i>Speelplaatsen/-tuinen</i>	
- aanleg speelplaatsen en speeltuinen	10
- speeltoestellen	5

Bijlage (pagina 4 van 5)

Overzicht van afschrijvingstermijnen

Bij dit overzicht wordt de indeling zo die is verwerkt in de Balans en Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven gevolgd.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

Groep 2 ***Afschrijvingstermijn***
Materiële vaste activa ***in jaren***

Riolering

- aanleg	40
- aanbrengen drainage	max. 20
- afsluiters in pompputten	15
- pompinstallaties	15

Huishoudelijk afval

- clusterplaatsen	20
- gescheiden inzameling gft	10
- ondergrondse milieucontainers	15
- voorsorteerdepot kca	5

Lijkbezorging

- aanleg en uitbreiding begraafplaatsen	25
- herinrichting begraafplaatsen	20
- plaatsen columbaria	10
- aanschaf graf liften	10
- aanschaf aluminium grafbekisting	5

5. Vervoermiddelen

Brandweer

- personeel- materieelwagen	10
- hulpverleningswagen (klein)	10
- hulpverleningswagen (groot)	15

Tractie Openbare Werken

- vrachtauto's en tractoren	10
- bestelwagens en dienstauto's	5
- overige voertuigen	5
- machines en werktuigen	5
- portofoons, mobilofoons, alarmontvangers	5

6. Machines apparatuur en installaties

Kantoorautomatisering

- aanschaf stemmachines	10
- aanschaf hard- en software	3-5
- faxen, kopieerapparaten, printers e.d.	3-5

Brandweer

- autospuit/tankautospuit	12
- motorspuit aanhanger	15
- motorspuit draagbaar	10
- autoladder/hoogwerker	15

Bijlage (pagina 5 van 5)

Overzicht van afschrijvingstermijnen

Bij dit overzicht wordt de indeling zo die is verwerkt in de Balans en Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven gevolgd.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

Groep 2 *Afschrijvingstermijn*
Materiële vaste activa *in jaren*

Overige

- kadastrale informatie (gkbn)	10
- koffie-automaten gemeentehuis	5

Brandweer

- vaste verbindingsposten	10
- portofoons	5
- werk- en uitrukkleding	8
- uniformen	10
- helmen	8
- persluchtapparatuur	10
- noodstroomvoorziening	10
- hydraulisch redapparaat	10

7. Overige materiële vaste activa

Groep 3

Financiële vaste activa

1. Leningen aan woningbouwcorporaties

Woningstichting Wormer

2. Overige langlopende leningen

ABN/AMRO

Studieleningen

Overige krediethypotheken

CV Koetser

Revolving fund

3. Aandeel in gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen

